

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ยุทธศาสตร์วัฒนธรรมด้านการศึกษาของมิชชันนารี

คณะเพรสไบทีเรียนในเมืองเชียงใหม่ พ.ศ.2416-2484

ผู้เขียน

นางสาวพรรณตรี แซ่อึ้ง

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ประวัติศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อ. ดร. ม.ร.ว.รุจยา อากาศ

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร. ไชยันต์ รัชชกุล

กรรมการ

ผศ.นฤมล ชีร์วัฒน์

กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษายุทธศาสตร์ในการทำงานเผยแผ่ศาสนา และสร้างสังคมคริสเตียนในอุดมคติของมิชชันนารีคณะเพรสไบทีเรียนผ่านระบบการศึกษา ในสถานะของการปฏิสัมพันธ์ของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (cultural interaction) และผลลัพธ์ที่มีต่อสังคมเชียงใหม่ในช่วงพ.ศ.2416-2484 พื้นที่การศึกษาจะเน้น โรงเรียนหญิง และ โรงเรียนชายของมิชชันนารีคณะเพรสไบทีเรียนในเมืองเชียงใหม่ 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนคาราวิทยาลัย และโรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย โดยเริ่มในปี พ.ศ.2416 อันเป็นปีที่มิชชันนารีเริ่มต้นทำงานสอนหนังสือในเชียงใหม่จนถึงปีที่มิชชันนารีอพยพออกนอกพระราชอาณาจักรเนื่องจากตกอยู่ในสถานะชนชาติศัตรูของชาติไทยในสงครามโลกครั้งที่สอง ในพ.ศ.2484

ประเด็นหลักในการศึกษามีดังนี้ (1) ปัจจัยที่ส่งผลให้มิชชันนารีต้องปรับยุทธศาสตร์การทำงานด้านวัฒนธรรมการศึกษาในช่วงเวลาต่างกัน (2) ยุทธศาสตร์วัฒนธรรมที่แตกต่างกันในโรงเรียนหญิง และ โรงเรียนชาย อันสะท้อนให้เห็นถึงการมองความแตกต่างระหว่างหญิง ชายของมิชชันนารี ซึ่งอาจมีความเหมือนหรือแตกต่างไปจากการมองของสังคมท้องถิ่นในขณะนั้น และ(3) การนำเอาความรู้ และทักษะที่ถ่ายทอดในโรงเรียนไปใช้ในสังคมเชียงใหม่โดยผู้ที่ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนดังกล่าว

ผลจากการศึกษาพบว่าโรงเรียนมิชชันนารี เดิมถูกกำหนดบทบาทให้เป็นเครื่องมือใน การ
กล่อมเกลาคริสเตียนใหม่ที่เป็นคนในท้องถิ่นให้มีความเป็นคริสเตียนเต็มตัว คือมีตรรกวิทยาแบบ
คนตะวันตก เพื่อที่จะทำความเข้าใจถึงคำสอนในคริสต์ศาสนาได้อย่างถ่องแท้ และมี บุคลิกภาพ
ที่ดีมีศีลธรรมอย่างคนตะวันตก เพื่อแสดงพระฉายาของพระผู้เป็นเจ้าของชาวคริสต์ให้ปรากฏใน
ท่ามกลางสังคมท้องถิ่นที่นับถือพุทธศาสนาเป็นหลัก และเพื่อแสดงออกถึงผลดีของ การเปลี่ยน
ศาสนาเป็นคริสเตียนอันเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายของการเผยแผ่ศาสนา

หลังพ.ศ.2464 พบว่ามิชชันนารีได้ยอมรับการเผยแพร่การปกครองของรัฐสยาม และ
วัฒนธรรมกรุงเทพฯ อีกทั้งยังร่วมมือกับรัฐบาลด้วย ในการมุ่งเน้นการพัฒนาคนในชาติให้ม
ีความเจริญเป็นหลัก ซึ่งนับได้ว่าเป็นการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การทำงานของมิชชันนารีที่มี
บทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง คือโรงเรียน
เป็นสถานที่กล่อมเกลาบุตรกุลธิดาของคนในสังคมให้มีความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ
มีการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมด้าน
ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี โลกทัศน์ และค่านิยมสมัยใหม่ที่มิชชันนารีให้การสนับสนุน
เพื่อให้ศาสนาคริสต์มีอิทธิพลในสังคม และวัฒนธรรมไทยในมุมกว้าง ถึงแม้ว่าจำนวนผู้เปลี่ยน
ศาสนาจะไม่เพิ่มขึ้นมากก็ตาม จึงนับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทางยุทธศาสตร์วัฒนธรรมที่สำคัญ
เพื่อคงไว้ซึ่งบทบาทของชาวคริสต์ และศาสนาคริสต์ในสังคมเชียงใหม่

Thesis Title	Cultural Strategies in Education by Presbyterian Missionaries in Chiang Mai City, 1873-1941		
Author	Miss Pawantree Saeang		
Degree	Master of Arts (History)		
Thesis Advisory Committee	Lect.Dr.Mr.R. Rujaya	Abhakorn	Chairperson
	Assist.Prof.Dr.Chaiyan	Rajchagool	Member
	Assist.Prof.Narumol	Teerawat	Member

Abstract

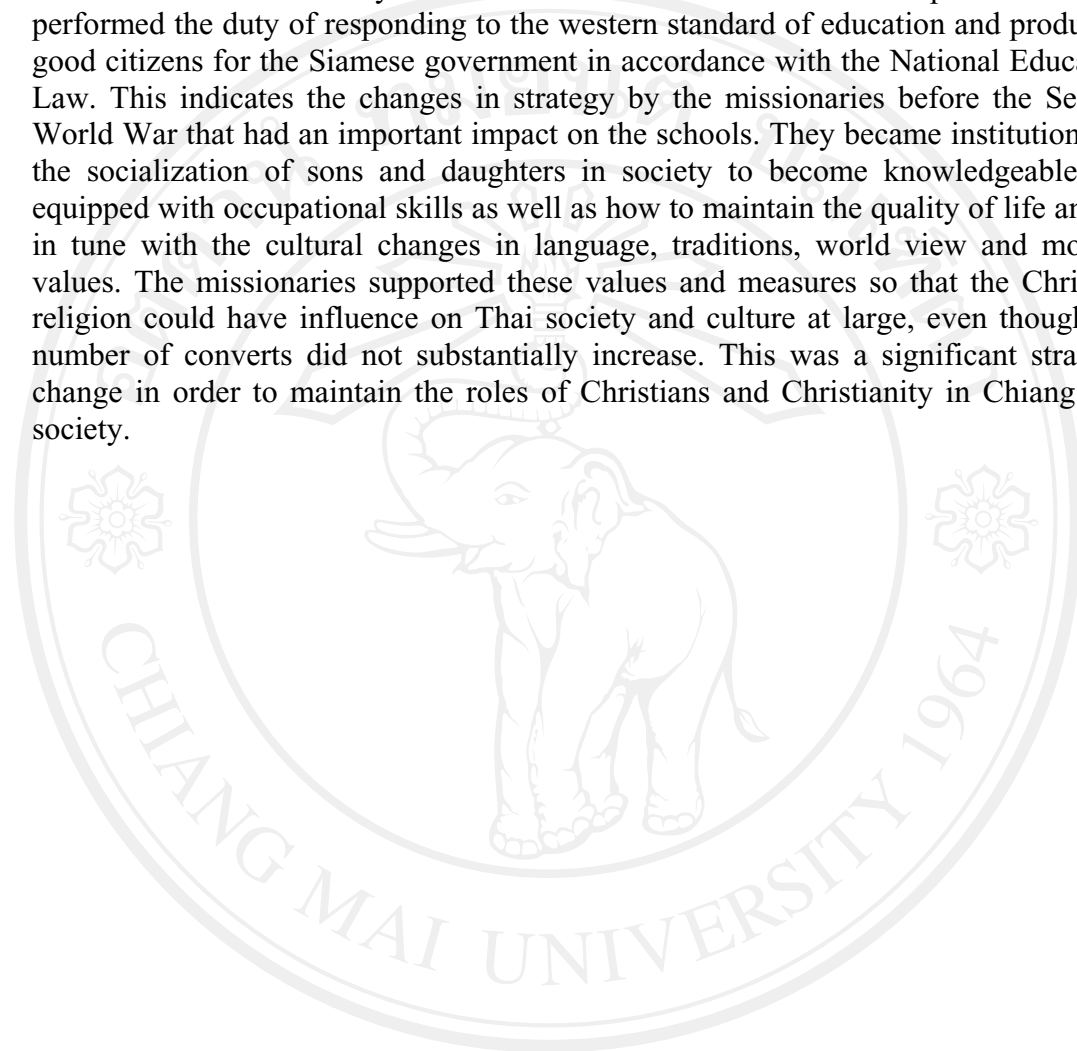
The aim of this thesis is to study the cultural strategies of the Presbyterian missionaries in their activities that had the purpose of propagating the Christian religion and creating an ideal Christian community through education within the context of cultural interaction and the impact on Chiang Mai society during the years 1873-1941. The area of focus is *Dara Academy*, a school for girls, and *The Prince Royal's College*, a school for boys, both managed by the Presbyterian missionaries in Chiang Mai city, beginning in 1873 up to 1941 when the missionaries were forced to leave the country as they became classified as the enemies during the Second World War.

The study shows that in their early years the missionaries combined education with medical care and publishing in order to build a good Christian society in line with their concept of a dual world of Christian and Non-Christian. Their target groups were the new Christian converts and underprivileged in society. Schooling emphasized the home school method. At the same time, the missionaries had to survive in the northern Thai society by learning about its culture, balancing interests, and bargaining with the political powers of both Siam and Lan Na.

In the second phase after 1921, as their position strengthened when Lan Na was being integrated into Siam, the missionaries accepted the political expansion of the Siamese state and the spread of Bangkok culture. They built an educational standard with emphasis on curricula that responded to social changes, making the schools popular to the extent that they could charge fees instead of providing free education as formerly.

In the third phase, the missionaries became part of the ruling class, blending well with the patronage system in Thai society. They were supported by the local elite

and alumni, especially in the financial area at the time when they had to be more self-reliant. As far as the social environment was concerned, the modernization process on the western model reduced the gap between the local “uncivilized” society and the “civilized” western society as envisioned in the dual world concept. The schools performed the duty of responding to the western standard of education and producing good citizens for the Siamese government in accordance with the National Education Law. This indicates the changes in strategy by the missionaries before the Second World War that had an important impact on the schools. They became institutions for the socialization of sons and daughters in society to become knowledgeable and equipped with occupational skills as well as how to maintain the quality of life and be in tune with the cultural changes in language, traditions, world view and modern values. The missionaries supported these values and measures so that the Christian religion could have influence on Thai society and culture at large, even though the number of converts did not substantially increase. This was a significant strategic change in order to maintain the roles of Christians and Christianity in Chiang Mai society.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved